REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 2. Brașov, Luni-Marți 4 (16) Ianuarie. 1900.

1899—1900.

I.

In lungul șir al anilor rĕĭ, ce i-am străbătut în viața nóstră politică-națională și bisericéscă-națională, anul 1899 a fost pentru noi Românii din Transilvania, Bănat și Țéra-ungurescă de-o importanță specială.

In anul trecut am putut distinge în strategia adversarilor limbei și naționalității nóstre clar și neîndoios planul de-a paralisa și nimici cu desĕvĕrșire nu numai organisațiunea nóstră politică, ca factor deosebit național în viața de stat, ci și organisațiunea nóstră bisericéscă, încât ea servesce și póte servi desvoltării și întăririi culturei românescĭ și a caracterului nostru național. Au putut distinge bine conturile acestui plan infernal chiar și aceia, carĭ nu pricep politică séu au prea puțină ideiă de ea.

Până ce a stat la cârmă guvernul Banffy, violența și nedreptatea personificată, se puté spera, că tocmai escesele pasionate ale forței brutale și ale corupțiunei de sub guvernul lui vor accelera desnodămêntul în sens favorabil causei celor asupriți și prigoniți.

La finea lunei lui Februarie 1899 însĕ Banffy fù silit a se retrage și veni în locul lui Coloman Szell cu-o pretinsă nouă direcțiune și cu devisa, că va face ca legea și dreptul se domnéscă, unde păn' aci stăpânea volnicia și forța brutală, ér unde își serba orgiile nedreptatea, minciuna și corupțiunea, va așeḑa regimul dreptății, al adevĕrului și al cinstei.

Marea și cutezata promisiune a noului ministru-președinte Szell părea, că se referă nu numai la Maghiarĭ, séu la anumite cercurĭ ale lor, ci la tóte popórele, din carĭ se compune poporațiunea acestui stat. Ce înțeles ar fi și avut la din contră de a-se vorbi de-o nouă eră și direcțiune și de un regim al legei, dreptului și al dreptății?

Dér cei ce au credut acésta au suferit póte cea mai mare desamăgire din câte le-a produs seculul al 19-lea. In ce privesce naționalitățile nemaghiare și raporturile elementului dela putere față cu ele s'a dovedit în decursul anului, că regimul Szell n'a însemnat și nu însemnéză decât o continuare a regimului Banffy, cu singura deosebire, că s'a afișat înaintea țĕrii și a popórelor ei ca un guvern „adevĕrat liberal“, a căruia principiu conducĕtor ar fi adevĕrul și dreptatea.

Ceea ce a promis Szell oposiției maghiare din dietă când a încheiat cunoscutul compromis cu ea, el a și ținut. Așa a presentat camerei și a făcut sĕ se voteze din parte-i între altele legea relativă la judecarea din partea Curiei reg. a casurilor litigióse în afacerĭ electorale. Legea acésta a mai dispus ca în viitor sĕ nu se mai pótă refusa inscrierea alegĕtorilor în listele electorale pe cuvênt, că nu și-au plătit contribuția lor la timp.

A fost destul ca prin acéstă disposiție sĕ apară, că s'a făcut o concesiune órecare în direcția de a înmulți întru cât-va numĕrul celor în drept de-a alege, pentru-ca guvernanții și uneltele lor de prin țĕră sĕ caute a esploata în modul cel mai nerușinat acea împrejurare, a-o esploata cu deosebire în prejudițiul dreptului electoral al Românilor.

Era vorba mai înainte de-o reformă electorală, de cassarea legii electorale escepționale pentru Ardeal, de cassarea censului asupritor deosebit. Nimic nu s'a realisat din tóte acestea și totuși foile maghiare, carĭ s'au pus în serviciul noului guvern, ca și cele opoziționale, avură cutezarea a pretinde dela Românĭ sĕ părăséscă resistența lor de până acuma și sĕ se înroleze sub stégul guvernamental al lui Szell, intrând în acțiune la viitórele alegerĭ dietale. Și acésta o pretindeau dela noi într'un timp, când în afară de legile esceptionale, partidul național român mai este împedecat în funcționarea lui prin nisce ordine ministeriale volnice și ilegale, și când pentru Românĭ și alegĕtorii românĭ este suspendat orĭ ce drept de întrunire de către guvern și autoritățile din țĕră!

Legați de mânĭ și de picióre, prin sistemul de legĭ și de ordine ministeriale, care de care mai nedrepte și mai asupritóre, cum am puté noi Românii sĕ deliberăm asupra atitudinei nóstre politice și sĕ intrăm în acțiune pe terenul parlamentar?

Și totuși sirenele „nouei ere“ acésta o cereau și o așteptau dela noi!

De unde își luau curagiul foile unguresci de a ne sfătui sĕ procedem astfel, renunțând la drepturile nóstre și capitulând dinaintea celor ce ni-le-au încălcat? De sigur, că nu din faptul, că le impuneam prin unirea și energia nóstră în luptă.

Fără îndoială, că aparițiunile, ce s'au arătat icĭ colo între noi și jocul copilăresc cu fraternisările puse în scenă tot de adversarĭ, au nutrit speranțele acestora în destrămarea solidarității nóstre naționale.

Dér planul lor de bătaiă era mai dinainte croit și a trebuit sĕ urmeze acea pretinsă schimbare de direcțiune prin înlocuirea lui Banffy cu Szell, ca sĕ ne convingem, că Maghiarii sunt încă departe de-a părăsi planul lor de distrugere a naționalității nóstre.

Tótă acea schimbare de sistem, cu care s'a făcut atâta svon dela venirea la cârmă a lui Szell, se reduce numai și numai la unele mĕsurĭ luate pentru a delătura unele nemulțămirĭ ivite în sînul poporului maghiar. De-o schimbare a atitudinei politice față cu noi Românii și cu celelalte naționalități nemaghiare, în sensul de a-se introduce un regim de dreptate, nu numai că nu s'a tratat, dér nicĭ măcar prin gând nu li-au trecut celor dela putere a-o sĕvĕrși.

Drept aceea au și rĕmas tóte în văgașul cel vechiŭ. Spiritele rĕsbunătóre, ce le-a deșteptat sistemul Tisza-Banffy își continuă acțiunea lor herotrastică, care, cum dovedesce casul revoltător dela Alba-Iulia, a ajuns la culme.

Nu este nicĭ cel mai mic semn, că guvernul Szell s'ar gândi a delătura volnicia și ilegalitatea, ce s'a comis sub guvernul trecut prin secuestrarea drepturilor nóstre cetățenescĭ și constituționale, ci din contră se adeveresce tot mai mult, că și regimul de față țintesce a perpetua starea esceptională în tóte privințele față cu noi Românii, pentru-ca cu atât mai ușor sĕ pótă paralisa organisațiunea nóstră ca partid politic național și astfel sĕ ne facă imposibil a continua lupta pentru egala nóstră îndreptățire națională.

Décă cine-va ar sta totuși încă la îndoială în privința acésta, n'are decât sĕ arunce o privire asupra uneltirilor adversare pentru subminarea organisațiunei nóstre bisericescĭ, ca sĕ se convingă despre adevĕr.

Monarchul și Cehii.

Mare sensațiă a produs convorbirea, ce a avut'o *monarchul* cu deputatul ceh Dr. *Stransky* cu ocasia prânḑului dela curte, ce s'a dat alaltăerĭ. După prând ținêndu-se cercle, monarchul pășì către Stransky, ḑicêndu-i, că în delegațiunĭ a vorbit prea vehement. Stransky rĕspunse, că prin vorbirĭ de felul acesta mult mai bine se liniștesce poporul, decât décă nu s'ar vorbi nimic.

După acésta convorbirea trecù la afacerea „*zde.*“

Monarchul dise, că în cestiunea „*zde*“ nu cunósce glumă și că e în stare *sĕ publice statariul pentru țera întrégă*, décă poporul nu cedéză. „Nu cunosc glumă, când e vorba de armată, și declar cu tótă hotărîrea, că *nu voiŭ da grația nimĕnui*“... Agitatorĭ inconscienți au ațîțat poporul cehic și clasa inteligentă a făcut mult rĕu.

Stransky recunoscù, că inteligența a început lucrul, însĕ ea are și forța morală de-a influința în sensul legii. „Legea nu ordonă, ca reserviștii sĕ se anunțe cu „*hier.*“ Ea îi obligă numai la aceea, sĕ se presente și sĕ-șĭ arate cărticica militară.“

Monarchul: „Asta-i apucătură advocățéscă; eu însĕ îțĭ spun, că așa ceva se ține de afacerea de limbă a serviciului militar, ér limba de serviciu a armatei este *limba germană*. In cestiunea acésta, ți-o repet, ca sĕ scie orĭ-cine, *nu cunosc glumă.*“

Stransky: Ar fi mare rĕu, Majestate, décă în afacerea asta n'am puté afla o punte de eșire și décă n'am manifesta mai multă prevenire față cu poporul cehic.

Monarchul: Asta așĭ regreta-o și eu, dér te provoc încă-odată, *sĕ nu-mĭ infestațĭ armata.*

După acésta monarchul continuà conversația asupra afacerilor politice, și invită pe Stransky de a-șĭ da silința a conlucra și el la împăciuirea dintre Cehĭ și Germanĭ, căcĭ țéra întrégă simte necesitatea acestei împăciuirĭ.

Stransky: Majestate, noi am manifestat mult mai mare prevenire, decât s'ar uni cu punctul nostru de vedere. In cealaltă parte nu se întêmplă nimic, și de aceea nu va fi vina nóstră, décă împăciuirea nu se va realisa.

Monarchul: *Impăciuirea trebue sĕ se facă cu orĭ-ce preț, căcĭ singură ea este, care ne póte garanta un viitor mai bun.*

Convorbirea a produs impresiă adêncă în tóte cercurile politice, mai ales însĕ la Cehĭ.

Confiscarea cununei de pe mormêntul lui Iancu. Din Baia de Criș 'i se comunică „Tribunei“, că cununa, ce scim, că a fost depusă pe mormêntul lui Iancu din partea tinerimei nóstre din Clușiŭ, **a fost confiscată de gendarmĭ.** Notarul din Țebea, aflând despre manifestațiunea tinerimei, a început cercetare și încă tocmai în ḑiua Crăciunului nostru. Au fost citați parochul Ioan Tisu, învĕțătorul Romul Jurca și cantorii bisericei. In 9 Ianuarie n. a sosit în Cebea o patrulă de gendarmĭ. Aceștia au ascultat pe preotul *Giurca*, care declară, că la depunerea cununei n'a fost de față, esprimându-șĭ regretul pentru asta și adaugênd, că de ar fi fost acasă, ar fi sĕvîrșit cu ocasiunea aceea și un parastas.

Aflând gendarmii, că cununa se află pe altar în biserică, **au luat cu forța cheile bisericei** *și intrând în biserică, luară cununa și au dus'o cu ei în Baia-mare.* Pentru motivarea confiscării gendarmii au susținut, că unul dintre studenții românĭ ar fi ḑis la mormêntul lui Iancu. „Jurăm pe mormêntul tĕu, Iancule, că nu vom avé liniște până ce nu vom dobêndi drepturile nóstre egale cu celelalte națiunĭ“.

Triste și dureróse timpurĭ am ajuns în acéstă nenorocită țéră!

Delegațiunile.

Vinerĭ în 12 l. c. a ținut ședință și delegațiunea ungară și cea austriacă. Comisiunea delegațiunei austriace a sfîrșit desbaterea asupra cheltuelilor estraordinare din budgetul armatei, cu care ocasiune delegatul *Kaftan* a accentuat, că regretă a puté constata, că ministrul de esterne, din considerare față de Ungaria, voesce sĕ renunțe la politica colonială a monarchiei, cu tóte că acéstă politică e absolut necesară.

Importantă a fost desbaterea din delegațiunea *ungară* asupra budgetului ministeriului de esterne. Cu ocasiunea acésta Desid. *Szilagyi* s'a ridicat sĕ apere *tripla alianță* contra atacurilor, ce au fost îndreptate asupra ei de Ugron și alții în ședințele premergĕtóre. Drept întroducere Szilagyi accentuà, că monarchia n'are pentru acum posibilitatea de a face politică colonială peste ocean. Ea nicĭ măcar în Orient nu póte sĕ cucerécă teren, fiind-că nu are mijlóce suficiente. In Balcanĭ nu póte lua nicĭ o inițiativă, căcĭ de ar lua, un șir întreg de crise s'ar ridica cu forță elementară în contra ei. Continuând oratorul se ocupă cu *tripla alianța* despre care ḑise, că atât monarchia austro-ungară, cât și Germania trage folóse din ea prin aceea, că garantéză susținerea păcii. E de părere, că în interesul triplei alianțe nu s'a jertfit nicĭ un interes al monarchiei, ea nicĭ nu ne-a isolat de celelalte puterĭ. Austro-Ungaria, de pildă, s'a înțeles cu Rusia privitor la Balcanĭ, tot așa a făcut și Germania, când s'a înțeles cu Rusia și Anglia. Szi-

lagyi a folosit apoi un argument pro, care a surprins mult. El accentuă hotărît, că nu-şi póte închipui altă alianţă, *care ar concorda atât de mult cu dualismul*, decât alianţa cu Germania.

Contra părerilor desfăşurate de Szilagyi se ridică din nou *Ugron*. El s'a plâns asupra politicei de germanisare. Imperiul german, dise, atrage ca un corp ceresc ardětor pe Germanii Austriei, ér pe Maghiarî nu-i ameninţă numai cu cultura germană, ci primejduesce chiar şi esistenţa lor de stat. La Dunărea superióră stă marea Germaniă, la Dunărea de jos regele român din casa de Hohenzollern şi „acel imperiu, care de mult posedă Dunărea superióră şi care la Dunărea de jos şi-a pus un Hohenzollern, *nu póte sě aibă decât tendinţa de a posede şi Dunărea mijlocie*“ (Ungaria), care fără ambiţiă şi fără ţintă trăesce în mijlocul popórelor Europei. In partea din urmă a discursului său, Ugron accentuă, că problema Ungurilor ar fi sě se alipéscă de naţiunile micî din Balcanî, carî tind spre apěrarea neatêrnării lor.

In jurul acestei vorbirî s'au învîrtit apoi discursurile lui *Pulszky*, *Tisza* Pista, Lud. *Lang*, *Apponyi*, Col. *Tisza* şi *Falk*, toţi luând în apěrare tripla alianţă şi pe Germania.

Cu acésta desbaterea asupra budgetului ministeriului de esterne s'a încheiat şi, aprobându-se politica esternă, contelui Goluchowski i s'a esprimat mulţumită şi recunoscinţă. La urmă s'a votat fără discusiune budgetul finanţelor comune.

*

Delegaţiunea *austriacă* a ţinut şedinţă plenară alaltăerî Sâmbătă. Inainte de ordinea de di, ministrul comun de esterne contele *Goluchowsky* a rěspuns la interpelaţia, ce i s'a adresat cu privire la espulsările muncitorilor cehî din Prusia. Dise, că aceste espulsărî au fost numai nisce měsurî administrative.

La desbaterea asupra budgetului esternelor, a vorbit delegatul ceh *Kaftan*. El dise, că raporturile actuale din Balcanî dovedesc necesitatea, ca monarchia sě mérgă mână 'n mână cu Rusia. Kaftan atinse în discursul sěu şi cestiunea Porţilor-de-Fier şi declară, că taxele de peagiu sunt prea de tot urcate.

Ferjancicî se pronunţă pentru tripla alianţă, apoi a polemisat cu Ugron privitor la Bosnia. Ungaria, dice, n'are nici un drept la Bosnia, singur Croaţii pot ridica pretensiunî asupra ei. Nu este permis a-se lăsa, ca *politica de maghiarisare* a Ungariei sě se validiteze şi în Bosnia *Ungaria maghiariséză pretutindenî cu forţa* şi contra acestei politice trebue sě se ia posiţiă energică.

Evenimentele esterne în 1899.

I.

Anul 1899 a fost bogat în fapte şi întêmplărî politice esterióre. El a moştenit vechile contrarietăţî dintre state, a moştenit lupta dintre interesele marî şi nenuměrate ale naţiunilor lumii şi civilisaţia veacului, de care ne despărţim, n'a putut face, ca popórele globului nostru sě nu-şî stea faţă 'n faţă cu ochî pismuitorî.

Deja din tómna anului 1898 lumea întrégă a fost surprinsă de scirea senzaţională, că puternicul Ţar al Rusiei Nicolae II. vré sě întreprindă o mare acţiune în favórea *păcii*. Simburele acestei acţiunî era, de a-se da ocasiune popórelor civilisate, ca prin representanţii lor sě delibereze asupra căilor şi mijlócelor cum sě se micşoreze cheltuelile pentru susţinerea armatelor şi sě se pună în viitor piedecî mai marî isbucnirii rěsbóielor pe uscat şi apă. Puterile se grăbiră pe întrecute a saluta nobila iniţiativă a Ţarului şi imnurî de laudă i-se făceau în presă.

In urma acésta **conferenţa de pace**, propusă de Nicolae II, s'a întrunit în 18 Maiŭ 1899 la Haga, în Hiusten Bosch, palatul pompos al reginei Wilhelmina a Olandei. Două lunî şi mai bine a lucrat acésta conferenţă. In comisiunî şi subcomisiunî s'au desbătut cestiunile marî de pace şi rěsboiŭ. Cu tóte acestea conferenţa n'a avut succese *positive*. Drept resultat s'a luat decisiunea de a-se inainta, spre iscălire şi aprobare, guvernelor representate în conferenţă 4 puncte privitóre la certele internaţionale, la disposiţiile rěsbóielor pe uscat şi apă şi la oprirea folosirii materiilor esplosive.

Afară de acésta procesul verbal cuprinde *5 desiderate* relative la restrîngerea sarcinelor militare, la discuţiunea cestiunei drepturilor şi datorinţelor de neutralitate într'o viitóre conferenţă, la studiarea prin guverne a cestiunilor, ce privesc specia şi calibrul armelor pe uscat şi apă etc. Conferenţa s'a închis în 29 Iulie.

In Republica **Franciei** anul 1899 a fost un an de marî lupte şi sbuciumărî interióre. Aprópe anul întreg spiritele fură frământate şi agitate de nenorocita *afacere Dreyfus*, care şi mai înainte a fost rěsturnat guverne şi a împărechiat şi induşmănit pe fiiî aceluiaşî popor. Procesul Dreyfus s'a început în 7 August la Rennes şi în 9 Septemvre s'a adus cunoscuta sentinţă, după care apoi urmă încurênd graţiarea lui Dreyfus.

Un eveniment însemnat în politica esterióră a republicei francese a fost fără îndoială *afacerea Fashoda*, care ameninţa sě degenereze într'un conflict rěsboinic cu Anglia. Se scie şi ne aducem aminte de tonul pătimaş, în care scria asupra acestei afacerî pressa francesă şi englesă, precum şi de discursurile rěsboinice ale lui Salisbury şi Chamberlain, în care se critica fórte viu atitudinea Franciei. Graţiă însě politicei cumpětate şi prevědětóre a ministrului de esterne frances Delcasse, conflictul franco-engles a fost înlăturat tocmai pe când cei doi rivalî se pregăteau serios de a trage sabia.

Atitudinea perfidă a Albionului a contribuit însě mult, ca Francia sě dea óre-carî semne de apropiere faţă cu Germania. Pe la începutul lui Februarie două corăbii germane ajungênd în Oran din Algir, comandanţii lor au fost fórte afabil primiţî de ofiţerii francesî. Mai mult însě a surprins visita, ce a făcut'o împěratul Wilhelm pe corabia francesă *„Iphigenia“* în Bergen. Cu ocasia acestei visite „Iphigenia“ a arborat stindardul german şi s'a făcut împěratului o adevěrată manifestaţiă. Mult timp pressa şi cercurile politice s'au ocupat cu însemnătatea acestui eveniment.

Un pas îmbucurător de apropiere a făcut Francia în decursul acestui an faţă de Italia, în Aprilie, când cu prilegiul călětoriei părechii regale italiene în Sardinia. Dece corăbii francese de rěsboiŭ au mers sě salute pe regele Umberto prin rostul admiralului Fournier, care s'a dus la Cagliari ca mandatar al preşedintelui Loubet.

Dela începutul anului **Rusia** a fost mult preocupată cu conferenţa de pace. Cu tóte acestea ea n'a negligiat nici alte interese ale sale. Inăuntru a desvoltat o mare activitate în întărirea forţelor sale militare şi a reluat firul *rusificării Finlandesilor*. Měsurile aspre luate de guvernul Ţarului împotriva Finlandesilor şi a constituţiei lor, a deşteptat pretutindenî în Europa interes general. S'au compus memorande, ba sub conducerea senatorului frances Trarieux s'a dus o deputaţiune internaţională la Petersburg, ca sě imóie inima Ţarului. Deputaţiunea însě n'a fost primită.

Mult i-au dat de lucru guvernului rusesc cunoscutele *turburărî studentescî*, carî au durat săptěmânî întregî. Causa acestor turburărî a fost ciocnirea pe stradele Petersburgului între studenţii universitarî şi poliţiă. In urma acésta studenţii au făcut grevă. Turburările s'au rěspândit cu iuţéla fulgerului printre studenţii dela tóte universităţile din Rusia. In multe locurî studenţii s'au aliat cu socialiştii. Tóte měsurile draconice de a suprima mişcarea, n'au reuşit şi ordinea şi liniştea abia târdiu a putut fi restabilită.

Important a fost un ordin dat de Ţarul în 6 Maiŭ, prin care s'a desfiinţat *deportarea în Siberia*. Fapta nobilă a Ţarului a fost salutată cu simpatiă nu numai în Rusia, ci şi în străinătate.

Cu *Germania* a trăit *Rusia* în prietiniă anul acesta. Puţină indisposiţiă însě s'a observat totuşî la Petersburg pe timpul conferenţei de pace, când se părea, că împěratul Wilhelm n'ar privi cu ochî buni conferenţa. Relaţiile între Berlin şi Petersburg n'au încetat totuşî a fi intime, ceea-ce o dovedesce mai bine visita părechei domnitóre rusescî la Potsdam, prin care visită legăturile dintre Rusia şi Germania au fost şi mai mult strînse. — Cu *Anglia* încă a trăit Rusia în pace. In timpul din urmă însě s'ar păré, că o mare încordare esistă între Rusia şi Anglia. Tendinţele de espansiune ale Rusiei în Asia sunt privite cu ochî rěi de Englesî.

In general Rusia face marî încordărî spre a înainta cu paşî repedî pe scara desvoltării culturale şi economice, pentru-ca odinióră sě-şî pótă împlini problema, ce şi-a pus'o. Construesce liniî ferate, face colonisărî şi cucerirî tot mai nouě şi adî mâne va ocupa în linişte Heratul, capitala Afganistului, ba se crede, că ar avé de gând sě-şî anexeze şi Persia. Rusia rîvnesce de sigur la câmpiile îmbelşugate din Hindostan, de unde ar dori sě privéscă victoriósă isgonirea Englesilor din India. Étă unul din marile sale idealurî.

Rěsboiul din Africa sudică.

Sórtea oraşului *Ladysmith* preocupă viu opinia publică din Anglia. In cele din urmă două dile au sosit éraşî scirî neliniştitóre despre sórtea acestui oraş. Se constată anume, că lupta dela 6 Ianuarie n'a fost o urmare a atacului Burilor în contra oraşului, ci a erupţiunei lui White, încercare, ce generalul engles a plătit'o fórte scump. Acésta o afirmă *„Kabelkorrespondenz“* din Berlin pe urma unei depeşî primite din Londra.

Sórtea Ladismith-ului.

Din Bruxella se telegraféză, că agentul diplomatic transvaalian Dr. Leyds a primit din Pretoria o telgramă, după care *Burii au ocupat tóte înălţimile din jurul Ladysmith-ului*. Intre Englesî şi Burî s'a dat o luptă fórte sângerósă, care s'a sfîrşit cu *isgonirea Englesilor din tóte posiţiunile, ce le ocupau*.

Scirî sosite din Berlin spun ceva mai mult, spun, că armata lui White s'a predat. *„Münchener Neueste Nachrichten“* primesce o scire privată din Londra, în care se dice, că londonesiî nicî nu se mai gândesc la victoriă, deóre-ce *Ladysmith ar fi capitulat şi generalul White a căduț în* lupta eroică cu Burii. Numita fóie mai adauge, că în contra tuturor desmintirilor, în cercurile înalte militare se vorbia deja Joi, că pe timp de nópte principele de Connaught a fost chemat la oficiul de esterne, unde a fost rugat sě comunice reginei scirea durerósă. — Despre tóte acestea însě, pressa din Londra nu scie nimic.

Buller.

Mare supěrare e la Londra, că Buller nu póte sě trécă de loc rîul Tugela. O telegramă cu data de Vinerî, 12 l. c., vestise, că lui Buller i-a succes se ocupe un pod peste Tugela spre sud dela Colenso şi se esprima speranţa, că pe acest pod va trece măcar o parte a armatei. Scirea acésta se desminte acum. Buller n'a ocupat decât o mică punte la nord de Springfield, care nu-i va fi de mare folos, căcî pe těrmul contrar al rîului stau Burii ocupând înălţimile cu tunurî grele.

Aroganţa poporului insular.

Unul din representanţii diarului engles *„Daily Telegraph“* a avut o convorbire „cu unul din cei mai renumiţî şi esperţî conoscětorî ai teoriei rěsboiului din lume“ *asupra actualei crise în Anglia*. Din acésta convorbire ei reproduce între altele:

„Nicî o naţiune nu vrea sě-şî recunóscă desastrele. Nu esistă însě naţiune, care în privinţa acésta sě fiă mai încăpăţînată decât noi (Englesii.) Ne închipuim, că nu numai acum, dér totdeuna noi dela fire suntem şi vom fi cea mai mare ţéră a lumei.

„Nu putem pricepe, că vr'o negligenţă séu întrelăsare ar puté pricinuî perderea superiorităţii nóstre, séu că vr'una din naţiunile inferióre ar puté sě-şî adune destulă putere şi esperienţă, pentru a ne trânti la pământ într'o di şi a ocupa locul nostru.

„Francesul e în ochii noştri un fanfaron, Germanul un pedagog în cisme lungî. Rusul un barbar violent. Cu tótă vorba mare, ce o facem despre învingerea orî căreî depărtărî, despre uşurătatea comunicării între naţiunî, despre comuniunea culturei ş. a., suntem poporul insular cel mai neaccesibil şi trufaş. Acéstă arogantă închipuire şi despreţuire a vecinilor a stîrnit amărăciunea intregului continent şi ne aduce într'o cofusiune gróznică, când suntem puşî la probă.

„... Décă nu ne vom trezi de cu vreme, se va forma în contra naţiunei britanice o coaliţiune, ca în contra lui Napoleon. Acesta a lăsat sě se nască în Europa dorinţa de a-l nimici, şi dorinţa s'a împlinit.

„Aroganţa poporului insular, care nu respecteză nicî-odată cum trebue pe contrarii sěi, care nicî-odată nu vrea sě preîntêmpine pericule séu sě ia měsurî de siguranţă — acésta e vechia slăbiciune fundamentală, ce a adus cu sine situaţia de faţă. Şi pentru acésta trebue sě facem rěspundětorî nu pe generalî séu guvernele, ci întréga naţiune. Acest rěu ereditat al obiceiului despreţuirî a altora, póte nu va fi lecuit, până ce Anglia nu va mânca o bătaie bună dela vr'un contrar european.

„Noi prin învingerile nóstre în contra rasselor de altă colóre ca noi, am fost demoralisaţi şi am uitat de tot, că cu rěsboiul merge ca şi cu musica: a te esercia rěu e mai păgubitor, decât a nu te esercia de loc.

„Şi de ce am despreţuit pe Burî? N'am cunoscut Engles din Africa de sud, care sě nu fi fost convins, că Burii sunt nisce „laşî miserabilî, carî în câmp nu pot nicî-odată ţine pept cu soldaţii englesî. La timpul său aveam aceeaşî părere despre coloniştii americani — şi când George III a credut, că câteva regimente îi va puté subjuga — nu era decât un Brit tipic.

„Inainte de rěsboiul cu Burii nimic n'ar fi putut convinge pe oficerii englesî, că aceştî Burî nefrisaţî şi murdarî ar puté să se lupte în contra unor soldaţî englesî esercitaţî şi uniformaţî. Şi acum! — Cele mai apte trupe britanice, din câte au fost trimise vr'odată în rěsboiu, suntîn tóte direcţiunile încunjurate şi blocate de-o oştire colonială nedeprinsă!

„Acésta este o situaţiă, care ni-ar puté lecuî de orbul nostru egoism naţional. Mě tem însě, că şi acuma opiniunea publică va pune vina pentru tóte numai pe ministeriul de rěsboiŭ... Ca şi când ministeriul de rěsboiŭ ar fi făcut Africa de sud cu tóte colosalele greutăţî de teren şi altele ale ei.

„Ca sě fiă altfel, trebue sě ne lăpědăm de teoria superiorităţii naţionale şi sě 'nţelegem, că trebue sě facem aceleaşî sforţărî resolute şi constante ca celelalte naţiunî spre a ne ţine la înălţime.

„Ciocolada Reginei de pildă! Rîdeam asupra Francesilor pentru-că în rěsboiul Crimeei mâncau ciocoladă, şi acum ne cade bine şi nouě.

„Nu sciu décă vom avé sě suferim nouě desastre în Transvaal. Décă da — atuncî nu sunt sigur décă pentru noi acésta nu va fi fórte bine. Resultatul rěsboiului în favorul nostru e sigur (?), dér cu cât mai simţibilă este lecţiunea, ce ni-se dă, cu atât mai bine pentru noi“...

SCIRILE DILEI.

— 3 (15) Ianuarie.

Intregirea salariilor preoţilor necatolicî. După amânare de un an, a început în cele din urmă a se pune în praxă legea privitóre la întregirea salariilor preoţilor necatolicî. Cu sfîrşitul anului espirat s'au făcut primele plăţirî, dér de-ocamdată nu li-s'au dat preoţilor câte 800 fl., cum se pusese odată în vedere din partea ministrului cultelor Wlassics, ci numai câte 600 florinî, rěmânênd, ca restul întregirei până la 800 fl. sě se facă ulterior, în decurs de trei anî. După o versiune comunicată de „Egyetértés“, causa, pentru care ministrul Wlassics nu s'a ţinut de intenţiunea ce o avea la început, ar fi împrejurarea, că la preliminarea budgetului pe 1900, ministrul îşî uitase, că în urma urcării salariilor oficerilor din armata comună, va trebui să se urce şi salariile oficerilor de honvedî. Ast-

fel ministrul a trebuit sĕ urce salariile honveḑilor economisând din alte părțĭ, și anume la primul loc din suma menită pentru întregirea salariilor preoțescĭ.

Bibliotecă și Agentură a Asociațiunei în Dêrste. Erĭ, în 2 Ianuarie v., s'a constituit în comuna Dêrste, lângă Brașov, o nouă agentură a Asociațiunei și s'a înaugurat cu aceeașĭ ocasiune și o bibliotecă. Actul acesta a fost împreunat cu o serbare culturală din cele mai frumóse, care în adevĕr face onóre Românilor din Dêrste și vrednicilor conducĕtorĭ ai lor. Raport vom aduce în numĕrul de Dumineca.

In locul felicitărilor de anul nou au mai întrat la comitetul Asociațiunei urmatórele contribuirĭ pentru „Casa națională": Transport cor. 443. Rabin Patița, advocat, A.-Iulia, 5 cor., Mateiu Nicola, adv., Abrud, 6 cor., George Dăuilă, primar, Hunedóra, 4 cor., Nicolau Macrea, comptabil, 2 cor., Dr. Aurel Isac, advocat, Clușiŭ, 10 cor., Constantin Cothișel, preot, Certege, 6 cor., Nicolae Cothișel, primar, Certege, 4 cor., Iuliu V. Albini, Zlatna, 3 cor. Petru Paul, proprietar, 5 cor., Ioan Cismaș, ad. not., Zlatna, 2 cor., „Cordiana", institut de credit, Fofeldea, 3 cor., „Stelița", Csomaköz, 1 cor., Danilă Gremoi, controlor, Tinca, 4 cor., Alexandru Papp, oficiant, Tinca, 1 cor., Traian Suciu, Tinca, 1 cor., Miltiade Nicolescu, practic. de farm. Tinca, 1 cor., Nicolau Moldovan, adm. prot., Nocrich, 2 cor. — Suma contribuirilor dela 124 persóne: 493 cor.

— Tot ca rĕscumpărare pentru felicitările de anul nou s'au făcut în favorul *reînoirei bisericei rŏmâne gr. or. din Deva* următórele contribuirĭ, pe carĭ suntem rugațĭ din partea d-lui protopresbiter G. Romanul a-le achita: Francisc Hossu-Longin 10 cor., Dr. George Wilt inspector reg. cor. 3; Dionisiu Ardelean proprietar 3 cor., George Romanul protop. 5 cor. Suma: *21 cor.*

— La *Blașiu* s'au incassat din mai multe părțĭ ca rescumpărare a felicitărilor de anul nou *56 corône* în favorul *fondulù de salarisare al preoților*, ér 14 cor. la fondul „Ciriac B. Groze" pentru premiarea studenților.

O mișcare în contra alcoolismului. Mai multe comitate și orașe ale Ungariei, între carĭ comitatele Scepus, Torontal, Șopron, Trencin, Vaș, Solnoc, apoi orașele Seghedin, Comorn și Székesfejérvár au înaintat petiții către dietă, prin carĭ cer *sĕ se ia mĕsură pe calea legei în contra lățirei alcoolismului.* Mișcarea acésta este a-se datori mai ales aderenților „partidei poporale" catolice. In petițiile adresate dietei se arată în colorĭ fórte îngrijitóre marele pericul, ce amenință poporațiunea din causa alcoolismului. Intr'una din aceste petiții se propune, ca în comunele, unde bețiea a prins prea afunde rădĕcinĭ, sĕ se oprésca vêndarea de beuturĭ spirtuóse.

Inaintărĭ în armată. Cu ḑiua de 1 Decemvre 1899 au fost înaintațĭ la gradul de *sublocotenențĭ* la regimentele de infanteriă între alții și următorii cadețĭ voluntarĭ de reservă românĭ: C. Pădure reg. 2, G. Tordai 31, Ios. Moldovan 32, Ios. Hora 24, Victor Onișor 31, George Măcelar 82, Nic. Tanco 31, Ioan Giurgiu 50, Victor Muntean 50, Modest Sbiera 43, George Morariu 63, Cornel Pop 41, Ant. Delariu 88, Toma Cornea 64, Avilon Popovicĭ 61, Al. Țunea 50, Al. Rimbaș 33, Al. Verza 81, Aurel Nistor 33, Atanasie Roșian 63. — Ca *subofícerĭ* de reservă: Adrian Nedelcu 43, G. Opreanu 46. La cavaleriă, ca cadețĭ de reservă: Severin Zotta, dragonĭ nr. 9. La artileria campestră, ca *cadețĭ* de reservă: Ilariu Tofanu 33. Ca *subofícerĭ*: Iosif Dămian 40. La trupa sanitară ca *cadețĭ*: Dr. Corneliu Georgean 22. Cadețĭ *locțiitorĭ*: Dion. Cimponeriu 32, Ios. Buteanu 31, D. Voina 64, Valeriu Nicóră 31, Al. Danescu 31, Aurel Crișanu 33. La *artileria campestră, cadețĭ*: Dion. Romanu 36. La infanteriă: Filip Suciu 2, Ioan Ciulei 82, Traian Marcu 33, Antoniu Tasnou 29, Daniel Șerban 31, Basiliu Grădinariu 2, Corneliu Beșeanu 101, Martin Buna 50, Dem. Paciu la telegraf, Remu Chici 101, Demetriu Galic u, 43, Iuliu Pop 31, Tămaș Voicu 58, Emeric Grama 50. La artileriă: Coriolan Giucu 21, Victor Fizeșan 34. La tren: Corneliu Bardosy 2, Arcadiu Lucescul.

Societatea geografică română din Bucurescĭ a numit de curênd ca membru activ al sĕu pe d-l *Silvestru Moldovan.*

Nou doctor român. Ni-se scrie din Clușiŭ cu data 1 (13) Ian.: Adĭ a fost promovat la gradul de doctor în sciințele juridice eminentul tînĕr *Ioan Coțiofan*, care îșĭ continuă studiile la technica mont. din Șemniț pentru căpitănatul de mine, unde se recere atât iura, cât și technica montană. Rar cas la Românii dela noi. Gratulările nóstre sincere. — *Ig.*

Dar pentru școlă. Ni-se scrie: Mult. Onor. Domn *Dionisie Miluiŭ*, Ieromonach și Protosingel în Mănăstirea Ciolanul, județul Buzĕu din România, fiiu al comunei Cristian de lângă Brașov, a dăruit pe séma nou edificândei școle din Cristian suma de *50 lei.* — Pentru acest dar marinimos, subscrisul în numele comitetului parochial din Cristian îmĭ țin de sf. datorință a aduce și pe acéstă cale cordialele mele mulțămirĭ M. On. domn donator, dorind, ca esemplul dênsului sĕ afle cât mai mulțĭ imitatorĭ. — Cristian, 30 Dec. v. 1899: *Virgil Pop*, paroch gr. or.

Țarul recunoscĕtor. Din incidentul anului nou rĕsăritén, Țarul Nicolae a adresat ministrului sĕu de esterne contelui *Murawiev* un rescript prea înalt, prin care îșĭ esprimă mulțămita și recunoscința pentru serviciile, ce le-a adus imperiului. Accentuéză mai ales, că Murawiev conduce cu mare succes politica orientală a Rusiei și i-a câștigat Port-Arthur în China. Se provócă apoi la conferența de pace din Haga, lăudând pe Murawiev pentru-că l'a ajutat în nisuințele lui spre crearea unei păcĭ statornice.

Misiunile catolice din Asia. Impresiă fórte rea a produs la Vatican scirea, că Francia și Rusia s'au înțeles cu privire la misiunile catolice din Asia-mică. In sensul învoielii, Rusia primesce protectoratul misiunilor din Asia-mică, mai ales însĕ din Palestina. Contele Murawiev a tratat cu Francia fără scirea Vaticanului.

Tradare în Italia. „Tribuna" din Roma este informată, că s'a pornit cercetare în contra lui Artur *Minghetti*, care servesce de un an în ministeriul de rĕsboiŭ. Minghetti e bănuit de a întreține legăturĭ cu persóne marcante din afară și că ar avé convenirĭ de nópte cu ómenĭ streinĭ.

Corul bisericii din Brașovul-vechiŭ invită la *producțiunea literară-musicală* împreunată cu dans, ce se va da Joi, în 6 Ianuarie v. (ḑiua de Bobotéză) în sala hotelului „Orient" Nr. 1. Inceputul la $7^1/_2$ óre séra precis. Intrarea: de persónă 1 cor. Venitul curat e destinat pentru înființarea unui cabinet de lectură în Brașovul-vechiŭ. Suprasolvirĭ și oferte marinimóse se primesc cu mulțămită și se vor chita pe cale publică. Bilete se pot căpĕta la librăria Ciurcu, la d-l Eremias și séra la cassă.

Programul: 1) „Fóe verde fir de nalbă", cor mixt de G. Musicescu. 2) „Negustorul și Nerodul", dialog de A. Pan, predat de d-nii: N. Samoilă și V. Oprea. 3) „Cucuruz cu frunza 'n sus", cor mixt de G. Dima. 4) „Păcălitul", monolog comic de A. Popp, predat de d-l D. Jaliu. 5) „Jidanii și hoții", anecdotă de Th. Speranță, declamată de d-l I. Aldea. 6) „Nevasta care iubesce", cor mixt de G. Musicescu. 7) Teatru: *Cârlanii*, vodevil într'un act de C. Negruzii. Persónele vor fi representate prin: d-nii G. Moldovan, C. Voicu, D. Jaliu și prin d-șórele E. Rusu și M. Moldovan.

Alegere de protopop.

Tractul Belințĭ, 1 (13) Ian. 1900.

Joi, în 30 Decemvrie v. 1899, s'a ținut alegerea de protopop în tractul Belințĭ (Bănat) aparținĕtor diecesei Aradului, devenit vacant prin trecerea la cele eterne a fostului protopop de pie memoriă Iosif Grădinariu, pe care bunul Dumneḑeu numai patru anĭ a voit a-l ținea în fruntea acestui tract.

Cu conducerea alegerei a fost însărcinat din partea Ven. Consistoriu diecesan de Arad P. O. D. Dr. Traian Puticiŭ, protopopul Timișórei. Actul alegerei s'a sĕvîrșit în centrul tractului com. Belințĭ, premergêndu-i s-ta Liturgiă oficiată de P. V. D. comisar Dr. Tr. Puticiu cu concursul părintelui Lucian Șepețian adm. protopopesc. în Chiseteu și păr. Romul Secoșian preot în Ictar; la liturgiă s'au făcut rugăciunĭ solemne pentru odihna sufletelor foștilor Metropolițĭ Andrei și Miron, pentru foștii protopopĭ ai acestui tract Constandin Gruicĭ, George Crăciunescu și Iosif Grădinariu și pentru mecenații națiunei române în Domnul rĕposații Andreiu Mocsonyi și Emanuil Gojdu, urmată fiind acéstă sântă liturgiă de chemarea Duchului Sânt, care s'a finit cu o prea frumósă cuvêntare a D-lui comisar.

Actul alegerei s'a sĕvîrșit în școlă, unde P. O. D. comisar prin o cuvêntare ocasională, arătând scopul întrunirei declară ședința sinodului protopresbiter electoral de deschisă și se purcede la verificarea membrilor *ad hoc*; se dă apoi cetire apelului nominal și se constată, că din 72 membri ordin. și ad hoc 8 inșĭ pentru cuviose pricinĭ nu s'au presentat, fiind însĕ presentă maioritatea absolută. Urméză apoi cetirea protocolului de candidare compus de com. tractual, din care s'a putut vedé, că au fost 5 competențĭ în persónele d-lor Dr Petru Ionescu prof. preparandial în Caransebeș, Gerasim Sêrbu prof. Caransebeș, Petru Biberea, paroch Giula-germană, Vasilie Beleș paroch Chitighaz și Vichentie Petrovicĭ, paroch în Toracul mic.

A urmat apoi votarea, după care s'a constatat, că d-l Dr. Petru Ionescu a întrunit 51 voturĭ, ér d-l Gerasim Sêrbu 13 voturĭ, decĭ *se declară de ales cu majoritatea abs. Dr. P. Ionescu* ca șef al acestui tract.

După alegere, prânḑ comun tot în școlă, în altă clasă, la care între multele toaste D-l Dr. Traian Puticĭ a ridicat paharul în sănĕtatea I. P. S. S. Domnului episcop diecesan Iosif Goldiș, D-l Coriolan Brediceau adv. Lugoș pentru D-nii comisari, părintele Nicolae Martinovicĭ paroch în Topolovețul-mare pentru óspețĭ și pentru Ilustrul D-n Dr. Iosif Gall, C. Micu, înv. Giroda pentru tatăl spiritual al învĕțătorilor din diecesă d-l Teodor Ceontea, ér D-l T. Ceontea prof. în Arad pentru legătura intimă dintre învĕțătorii și poporul acestui tract, care legătură s'a arătat prin aceea, că poporul sĭ-a ales de representanțĭ ai sei în sinod mai ales pre învĕțătorĭ etc. Fiind încopciat postul de protopop cu cel de paroch al comunei Belințĭ, nu pot trece cu vederea sĕ nu amintesc însuflețirea cu care credincioșii acestei comune au ales de paroch al lor tot pe D-l Dr. Petru Ionescu, dovedind consciențiositatea sa.

Pot sĕ mărturisesc, că o alegere mai frumósă și mai liniștită, cum a fost acésta, numai acolo se póte face, unde fiesce-care membru după propria convingere îșĭ pune tótă încrederea în acel individ, care întrunesce tóte calitățile, ce reclamă posiția onorifică a unui șef tractual. Noi am lucrat la acéstă alegere conscii de chemarea nóstră, așteptăm însĕ și sperăm, că și Ven. Consistoriu Aradan va satisface dorinței poporului și va respecta constit. nóstră bisericéscă.

Si precum vom face, așa Dumneḑeu ne ajute!

Belințianul.

ULTIME SCIRI.

Londra, 14 Ian. In cercurile militare s'a lățit faima, că generalul Buller a suferit un nou desastru.

Pretoria, 14 Ian. Din Colesberg s'anunță, că Englesii îșĭ concentréză trupele vrênd sĕ întreprindă o mare operațiune.

Mulțămită publică.

„Reuniunea de cetire și cântărĭ din Coștei" satisface unei plăcute datorințe, când și pe acéstă cale vine a-șĭ esprima adênc simțita sa mulțămită tuturor P. T. Domnĭ, carĭ au contribuit la sporirea fondului și a bibliotecei ei prin dăruirĭ benevole, și anume:

On. Direcțiunĭ a institutului de cred. și econ. „Lucéfĕrul" din Vêrșeț 40 corône, P. St. Domnĭ: Dr. Petru Zepeneag, adv. 22 cor. și 19 opurĭ; Cornel Spătariu, stud. jur. 20 cor.; Constantin Iovanoviciŭ, propr. 10 cor.; Ioan Cocora, dir. ex. 4 cor.; Iosif Tămășiel, paroch. 4 cor.; Pavel Corcea, comerc. 4 cor.: Dr. Aureliu Olteanu adv. 4 cor.; Dr. Aureliu Novac, adv. 2 cor.; Iuliu Iorgoviciu, paroch. 2 cor.; Nic. Petroviciu, cand. adv. 2 cor.; Victor Tincu contabil 2 cor.; Iacob Botoș, cassar 2 cor.; Adam Barbu, rot. 2 cor. și Aurel Berciau, comerc. 2 cor. —

Coșteiu, din ședința comitetului „Reuniunii de cetire și cântărĭ" ținută la 10 Decemvre 1899.

A. Corcea, paroch ort. rom. și președ. reuniunii. — *Traian Georgescu*, secret. reuniunii.

DIVERSE.

Postire în scop de binefacere. In Chicago o cétă de femei de negrii fac act de caritate într'un chip deosebit. Trei-ḑecĭ și cincĭ dintre ele s'au obligat sĕ nu mănânce timp de trei ḑile, ér ceea-ce vor economisi pe calea acésta, sĕ dea misionarilor spre scopurĭ de bine-facere. Câte-va dintre ele n'au putut birui cu postul decât o ḑi, celelalte însĕ și-au esecutat planul. Banii crutațĭ astfel, peste 150 francĭ, i-au dat misionarilor.

Literatură.

În Tipografia Diecesană din Gherla (Szamos-Ujvár) a apărut *în a doua edițiune*: ***„Gramatica limbei române pentru școlele inferióre,*** prelucrată după *sistemul fonetismului moderat.* Cu aprobarea Prea Ven. Ordinariat diecesan, de *Ioan Papiu".* Opul e împărțit în trei părțĭ: Partea I Etimologică; Partea II Sintactică; Partea III Ortografică și Ortoepică. — In aceeașĭ tipografiă a apărut în *a noua edițiune* străformată: ***„Abecedariŭ pentru școlele confesionale gr. cat. din diecesa Gherlei",*** compus cu aprobarea Ordinariat. diecesan. Prețul 20 cr. Ambele cărțĭ sunt legate în păreți tarĭ.

*

„Familia", organ beletristic-literar cu ilustrațiunĭ, redactat de d-l *Iosif Vulcan*, a întrat cu începutul anului curent în anul al 36 lea al esistenței sale. Nr. 1 dela 2 (14) Ian. a apărut cu următorul cuprins: Doina, de Maria Cioban; De voescĭ (poesie) de Iosif Vulcan; Din juneța lui Eminescu (conferență cetită în adunarea generală din Sĕliște a societății pentru fond de teatru român) de Petra-Petrescu; Poesii poporale din Bihor, com. de V. Sala; Clopoțelul, de V. A. Urechiă. Urméză scirĭ de literatură, teatru, sculptură; biserică și școlă; noutățĭ etc. — „Familia" costă *pe an 16 cor.*, pe ½ an 8, pe 3 lunĭ 4 cor.

*

O carte valorósă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la școlele române din Brașov. Cartea este întitulată: *„Caractere morale*, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile poporelor vechi și moderne“. Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât și prin cuprinsul sĕu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Vom căuta s'o facem mai de-aprópe cunoscută cetitorilor noștri; de-ocamdată ne mărginim a atrage asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitorĭ de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de prețiósă de învĕțăturĭ, de mângăierĭ, de însuflețirĭ spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureșianu“, la librăria N. I. Ciurcu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

*

Douĕ cărțĭ de legĭ. ***„Instrucțiunĭ populare despre datorințele și drepturile purtătorului de dare“***, edată de d-nul *Wilhelm Niemandz.* — Tractéză despre dările de stat *directe*, (darea de pămênt, de chiria casei, darea de câștig, de miliția etc.); despre dările *indirecte* (accise după beuturĭ, carne, zahăr, competințe de timbru etc.); *aruncurĭ comunale* (pentru comună, comitat, școlă și biserică, pentru drumurĭ, cânĭ, apă etc.). In partea din urmă se află mai multe formulare pentru petiții și reclame în diferitele casurĭ. Prețul 60 cr. (prin postă 65 cr.) — ***„Amicul Poporului***, îndreptar în cause administrative și judecătorescĭ *pentru poporul român“* de *Titu Vuculescu*, pretor în Pecica maghiară. Cartea e întocmită la înțelesul țĕranilor, așa că din ea orĭ-ce plugar, orĭ-ce măestru, orĭ-ce om, care scie ceti, póte sĕ înțelégă lămurit, ce-i este după lege ertat sĕ facă și ce nu; cum are sĕ-șĭ câștige anumite drepturĭ, la cine sĕ se îndrepte cu plângerea orĭ cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55). Ambele cărțĭ se pot procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

*

CĂLINDARUL PLUGARULUI
pe anul visect 1900.

A apărut și se póte procura dela ***Tipografia A. Mureșianu din Brașov.***

Acest Călindar au întrat în anul VIII-lea, format mare, și conține portretul fórte bine reușit al lui Avram Iancu. Urméză apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sĕrbătorile și alte dile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marĭ, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 lunĭ, urméză taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competințele de timbre, mĕsurile metrice, têrgurile corectate din Transilvania, Bănat, Țéra ungurésca și Bucovina. In partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea rĕsboiului pentru neatârnare de G. Coșbuc; apoi „Popa Stoica“, poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuția și binefacerea (un interesant capitul după Smiles-Schramm). Doina, In șanțurĭ (poesii) de G. Coșbuc etc. In partea higienică și economică: Un dușman al omului (rachiul); Ce sĕ facă părinții, ca sĕ-șĭ ferescă copiiĭ de orbiă; Cum sĕ tracteze părinții pe copiiĭ lor orbĭ; Bune sunt beuturile pentru copii? Urméză apoi partea economică: Vitele roșii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoiŭ, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunțele, sfeclele și apa de beut). La urmă mai multe povețe prețióse și glume apoi anunțurĭ. Prețul 25 cr. (cu posta 30). *Vêndĕtorii primesc rabatul cuvenit.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Ianuarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	97.75
Renta de corone ung. 4%	95.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	99.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	93.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	93.20
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.40
Bonurĭ rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	160.25
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	137.25
Renta de argint austr.	98.90
Renta de hârtie austr.	98.65
Renta de aur austr.	97.75
Losurĭ din 1860.	136.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	130.70
Acții de-ale Băncei ung. de credit	184.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	233.05
Napoleondorĭ	19 19
Mărcĭ imperiale germane	118.25
London vista	242.40

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Bursa de Bucurescĭ.

din 9 Ian. n. 1900.

Valorĭ.	Do-bênda	Scad. cup.	Cu banĭ gata.
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct.	97 —
„ „ (Impr. 1892	5%	Ian.-Iul.	96 ½
„ „ din 1893	5%	„ „	96.½
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	— —
„ „ (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	80 ½
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	84 —
„ „ (Imp. de 274 m. 1890	4%	„ „	85 ½
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	85.½
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	85 ½
„ „ (Im. de 90 mil. 1896	4%	„ „	86 ½
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	86.½
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	99.-
Oblig. comunei Bucurescĭ 1888	5%	Ian.-Iul.	.-
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	— —
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	— —
Scrisurĭ fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	91.½
„ „ „ „	4%	„ „	77.—
„ „ urbane Bucurescĭ	5%	„ „	85 —
„ „ „ Iașĭ	5%	„ „	87
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	82 —
	V. N		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	intr. v.	2450
Banca agricolă	500	150 v.	315.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	413 —
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	41?.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	413.
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	— —
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	—.
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100		—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	[illegible]		—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 „	[illegible]		— 50
Societ. p. const. de Tramways	[illegible]	„ „	— —
20 francĭ aur			— —

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom	8%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	9%	Petersburg	5½
Casa de Depunerĭ	6%	Berlin	6%
Londra	5½	Belgia	4½
Viena	6%	Elveția	5%

Mersul trenurilor
pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomv. 1899.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stația		Tren mixt	Tren de persón.	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10 —	8.50			2.10	pl.	Viena	sos.		1 50	7.20	1.50	6.20
8.30	1 55		5.45	9.15		Budapesta			7.10	1.50	7.50	6.20
11.21	3 49	5.10	9.27	11.12		Szolnok		8 30	3.22	11.36	5.32	3.25
1.33	5.21	8.00	11 33	12.47		P.-Ladány		5.50	12.54	9.59	3.56	1.12
3.42	6.39	7 22	1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.		11.04	8.43	2 38	11.32
3.58	6.46	12.20	2.06	2.18	pl.		sos.	7 12	10.44	8.38	2.31	11.17
4 38	7.15	1.15	3 03	2.50		Mezö-Telegd		6 21	10 7		2.01	10.42
5.20	7.50	2.21	3.45	3.26		Rév		5.26	9 32	7.47	1.34	10.08
5.43		2.57	4 06			Bratca		4.51	9.11			9.50
6.31	8 37	4.00	4.53	4.16		Ciucia		3.30	8.37	7 09	12.52	9.19
7.16	9.08	4.59	5.32	4.52		B.-Huiedin		4.58	7.55	6.40	12.20	8.37
8.06		6.13	6.24			Ghărbău		3.15	6.54			7.37
8.33	10.08	7.04	6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	2.20	6.13	5.23	11.01	7.—
8.50	tr. prs. 10.47	8.40	2.05	6.11	pl.		sos.	5.24	4.27		10.46	6.45
9.07	11.11	9.09	2.52	6.27		Apahida		5.02	4.02			6.27
10.14	12.33	10 40	4 45	7.26		Ghiriș		3.37	2.33		9.23	5.12
10.44	1.08	11.25	5.38	7.50		Cucerdea		3.06	1.58		8.54	4.43
10.56	1.17	11.40	5 57	7 52				2.56	1.48		8.49	4.33
11.03	1.25	11.49	6.08			Uióra		2.49	1.41			4.27
11.12	1.34	11.59	6.19			Vințul de sus		2.41	1.33			4.20
11.34	1.59	12.29	6.59	8.16		Aiud		2.17	1.06		8 23	3.59
11.52	2.22	12.55	7.31	8.32	sos.	Teiuș	pl.	1.55	12.41		8.06	3.38
12.24		1.30		8.37	pl.		sos.	1.29			8.00	3.02
12.53		2.07				Crăciunel		12.55				2.36
1.14		2.29		9.04		Blașiu		12.34			7 34	2.16
1.45		3.11		9.31		Micăsasa		11.56			7.08	1.44
2.01		3.31		9.43	sos.	Copșa-mică	pl.	11.35			6.56	1.25
2.15		3.46		9.45	pl.		sos.	11.14			6.54	1.06
2.33		4.08		9.59		Mediaș		10.55			6.41	12.49
3.04		4 45		10 23		Elisabetopol		10.24			6 20	12.18
3.40		5 27		10.51		Sighișóra		9.45			5.53	11.40
3.47		5 47		10.58				9.35			5.46	11.33
4.03		6 12		11.12		Hașfalău		9.12		Circula Vinerea Predeal-Brașov	5.32	11.16
5.35		7.58		12.26		Homorod		7.44			4.27	10.03
6.13		8.36		12.58		Agoștonfalva		7.02	4.51		3.53	9.22
6.42		9.09		1.16		Apața		6.37	4.20		3.37	8.58
7.16		9.40		1.35		Feldióra		5.58	3.32		3.16	8.27
8.—		10.25		2.09	sos.	Brașov	pl.	5.08	2.10		2 45	7.48
3.55		11.—		2 19	pl.		sos.	9.27		6.58	2.18	5.20
4.40		12.26		3 01		Timiș		8 47		5.57	1.42	4.14
5.10		1.11		3.31		Predeal		8.20		5.11	1.12	3.32
11.55		8.15		9.10	sos.	Bucuresci	pl.	3 15			9.15	7.45

Sepsi-St.-Georg — Ciuc-Gyimes — (Palanca).

Tren mixt			Stația	Tren mixt		
5.19	8.50	3 15	Brașov	8.25	1 51	6.48
4.58		2 2	Cezdi-Oșorheiŭ	8.53		6 50
7.10	11 05	4 58	Sepsi-Sângeorgiu	6.30	12 05	4.31
7.54	11 57	5 43	Malnaș	5.48	11.24	3.47
8.16	12 22	6.05	Băile Malnaș	5.36	11 2	3.35
8 55	1.06	6.45	Băile Tușnad	4.52	10.30	2.47
9.18	1.32	7.08	Tușnad	4.38	10 14	2 33
10.39	3.00	8.17	Ciuc-Sereda	3.20	8 56	1.08
1 35	5.57		Ciuc-Gyimeș		5.40	9.50

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tr. prs.	tr. dpr.	tr. prs.	tren	mixt		Stația		tr. prs.	tr. mixt	tr. dprt.	tren de persón.	
2.21	4 43	11.30		7.10	pl.	Copșa mică	sos.	6.25	9.32	3.25		12.35
3.57	6.36	12.58		8.50		Ocna		5.07	8.15	1.56		11.01
4.19	7.04	1.20		9.15	sos.	Sibiiu	pl.	4.40	7.41	1 21		10.30
tr. mxt. 4.30	Numai Marța și Vinerea comunică.	tr. mixt 2.—			pl.		sos.		7.33	Circ. Marța și Vinerea		tr. mixt 8.57
5.22		2 54				Tălmaciu mare			6 45			8 04
6.15		3.59				Avrig			6.01			7.15
8.34		6.35			sos.	Făgăraș	pl.		3.32			4.25

Mureș-Ludoș — Bistrița

Tren mixt și de pers.			Stația	Tr. mixt și de pers.		
4.—	9.10 (Numai Luni comunică)	4.20	Mureș-Ludoș	6.48	7.30	(Numai Vinerea circulă)
5 03	10.28	5.35	Zau	5.51	6.33	
6 54	12.39	7.11	Țagu-Budatelic	5.—	4.51	9.44
7.52	1.53	Bald	St. Mihaiu de câmpie	Bald	3.42	8.46
8.44	3.02	Circ Marța	Lechința	Circ. Marța	2.47	7.43
9 22	3.52		Ș.-Măghiăruș		2.01	6.52
10.11	4.55		Bistrița		1.16	5.55

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

					Stația					
2.08	8.10	3.11	11.01	pl.	Cucerdea	sos.	7.42	2.38	8.35	12.48
3 —	8.51	3.52	11.41		Ludoș		6.59	1.55	7.42	11.46
3 58	9.40	4.39	12.29		Cipău		6.24	1.19	6 56	11.00
5.—	10.30	5.29	1.17	sos.	Oșorhei	pl.	5.30	12.25	5.50	9.54
5.15	10.42	5.39		pl.		sos.		9.00	5.04	9 35
6 44	12.16	7.17		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.39	3.30	8:05

Ghiriș — Turda

				Stația				
7 33	11.—	5.—	10.23	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.55	11.22	5-22	10.45	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Dej — Bistrița.

		Stația		
9 40	7 18	Dej	6.55	3 18
10 37	8.13	Beclean	6.02	2.33
12.01	9.49	Bistrița	4.38	12.59

Sibiiu — Cisnădie.

		Stația		
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	10.09
5.42	2.27	„ Selemberk „	6 57	9 56
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	9.35

Clușiu — Zălau.

		Stația		
7.25	4.33	Clușiu	5.35	9 32
7.50	5.14	Apahida	6.13	9.07
9 —	6.30	Gherla	4 03	7.45
9.25	6.56	Dej	3.36	7 10
10.10			3.03	
2.37		Zelau	10 41	

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

Tren mixt		Stația	Tren mixt	
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.38	Hașfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Alba-Iulie — Zlatna.

			Stația			
4 37	9 40	4 36	Alba-Iulia	7 22	11.01	6 16
7.28	12.25	7.47	Zlatna	5.—	8 22	3 50

Brașov — Zêrnești

		Stația		
8.35	3.—	Brașov	6.49	1.32
9.57	4.14	Rêșnov	5.51	12.41
10 28	4.45	Zêrneștĭ	5.20	12.05

Timișóra — M.-Rodna-Lippa.

			Stația			
3.20	9.05	3.15	Timișóra	7 50	1.05	7 20
7 08	12.43	6.37	M.-Rodna	4 00	9 51	3 32

Brasov — Chezdi-Oșorheiu

				Stația					
5.19	8.50	3.15	pl.	Brașovŭ	sos.	10.04	8.25	1.51	6.48
5.53	9.33	3.50		Prejmerŭ		9.34	7.55	1.21	6.10
6.35	10.31	4.34		Sepsi S. Georg.		8.47	7.04	12.30	5.0?
6 50	10 49	4.52				In serbători dela 15 Iul. p. la 15 Sept.	6 49	12.15	4.51
8.03	12.33	6.05		Covasna			5.37	11.01	3.16
8.53	1.37	6.50	sos.	C.-Oșorheiu	pl.		4.58	10.22	2.27

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte. — Semnul ⟵⟶ arată cu capul direcția, încătrău merge trenul.